

MKBdagen - Kommuners kunskap och kapacitet

Utmaningar och lösningar

ANNA LONGUEVILLE DEC 10, 2021 11:08AM

Vilka är de största utmaningarna med att arbeta med miljöbedömning?

Risken är att en miljöbedömning som gjorts av en konsult inte passar in i övriga planprocesser inom organisationen

Hur hantera förändrad praxis, ambition under långa planeringsprocesser? Vilken status har då de inledande samråden kring inriktning, omfattning m.m.

Obakans mellan exploateringsintressen och naturvårdsintressen där exploateringsintressena ofta är för starka.

avgränsningsfrågan - många MKB:er behandlar väldigt många aspekter vilket gör att fokuseringen som iband behövs saknas

Det finns inte tid att göra de underlagsutredningar som eg behövs

konflikter mellan olika mark och intressen

Tidsbrist. När MKB-utföraren väl kontaktas finns en stark önskan om att snabbt få fram en MKB.

Förståelse för politisk process och avvägningar

Den som gör MKBn kommer ofta in för sent när planen redan kommit långt och möjligheterna att genomföra en miljöbedömningsprocess för att miljöanpassa planen är begränsade.

Oförutsägbart - Svårt att få kläm på vad som krävs.

Osäkerhet - projektledare är frustrerade över att man inte förstår vad som krävs i de olika projekten.

Som konsult - svårt att följa tidsplaner - effektivitets-krav leder till ohållbara tidsramar.

Man har inte hittat en balans mellan MKB / små MKB.

'Kompetens-dränering' - olika erfarenheter hos handläggare på myndigheter ger olika resultat. (Osäkerhet).

"Tillväxtmantrat"

är ett grundläggande problem i arbetet med miljöbedömningar. Det kommer ofta "sist på listan", andra behov som rör bostäder, verksamheter kommer alltid före.

Vad är relevant att ta med i miljöbedömningen? Ska allt med som rubrik eller kan man plocka bort det som inte är relevant? En avgränsning är svår att göra.

Brist på kompetens hos kommuner

Att som konsult komma in sent i processen (strategisk miljöbedömning)

Skilja mycket kring vägledning om liten MKB - när är det tillräckligt? lätt att kraven blir för stora.

Miljöbedömningarna bli mer och mer komplexa och ökar i omfattning . Det läggs till mer områden som skall finnas med i bedömningen. Ibland saknas kompetens och vägledningar för att klara av detta. Erfarenheten saknas hos både konsulter och myndigheter. Det blir ofta mycket kompletteringar i tillståndsansökningarna och både tid och pengar ökar i omfattning.

Miljöbedömning

Olika förutsättningar

Hur ingående för olika korridorer innan val?

Alternativa utformningar och lokaliseringar utreds ofta otillräckligt och sent i processen

Miljöbedömningen kommer in för sent i den kommunala planeringsprocessen

Miljöbedömningen får då mindre genomslag. Detaljplaner kan redan vara ute på samråd och via lst få krav på MKB.

Delaktighet i samråd

Hur stora krav ska vi ha på detaljinventeringar av arter/naturvärden efter längre sträckor när det gäller kraftledning, vägdragningar osv.

erfarenhetsåterföringen glappar, det lovas mycket som inte kan genomföras (t.ex. vem som ansvarar för genomförande, rådighet över mark, tekniska lösningar - hur ska konstruktioner genomföras t.ex.?)

Förs sent in i processen

Alternativ och lokalisering är svårt.

Svårt att hålla koll på ändrade lagar/ uppdateringar.

Olika bedömningsgrunder väljs där det inte finns fastställda exempelvis MKN för vatten

Att miljöbedömningar kommer in sent i planarbeten osv för att ge effekt/sätta förutsättningar för planeringen/utformningen

Förändrad lagstiftning i hög takt

Ovana av miljöbedömningsprocessen

Det är inte alla detaljplaner som leder fram till ett behov av att göra en miljöbedömning. Det finns därmed ingen vana av miljöbedömningsprocessen, man får sätta sig in i det varje gång.

Pengar - ekonomi både i projekt och budget för konsultler

Skiljer sig mellan länen och kommuner hur man arbetar med samråd och hur tillgänglig man är för frågor från konsulten.

Vilken nivå man ska lägga sig på, det varierar mellan olika länsstyrelser. Varierar också vad som anses viktigt beroende på vem man pratar med

Nätverkande kring miljöbedömningar

Nätverk saknas i komunen

Svårt att få gehör i konsekvenser samt åtgärder

Svårt att få input ifrån myndigheter i tidigt skede, ofta försent under processen

Svårt att komma in i tidigt skede

Alla projekt är olika, det går inte att generalisera.

Vad behöver vi göra? Vilka är lösningarna? Vilket stöd behövs?

Hur uppföljning av MKB ska göras, behöver också belysas!

Det kanske behövs subgrupper till MKB-dagarna som är riktade mot olika kapitel i miljöbalken, tex kap 11 och kap 9 med flera.

Undersökning BMP

Någon slags nationell standard/mall att utgå ifrån vid undersökning om betydande miljöpåverkan för planprocesser. Idag görs den på 290 olika sätt.

I grunden är det förstås en inbyggd problematik att kommunerna själva handlar upp och avlönar den som ska miljöbedöms dem. Miljöbedömaren är mao i en beroendeställning gentemot den man bedömer.

Lst

mer samsyn på länsstyrelserna

Försöka sprida bilden av miljöbedömningen som en process som skapar värden och är till nytta för kommunen/VU

kan ta lång tid att få tillstånd för undersökningar till havs

kommunerna behöver stöd och tid för fortbildning och möjlighet till erfarenhetsutbyte med grannkommuner och länsstyrelsen.

Skapa forum för att mötas mellan kommuner

Ge mer tid till MKB-processen

Gott samarbete

Nyckelfaktor för hur bra resultatet blir.

artskydd - kunskapsunderlagen som föreslås tas fram i artskyddsutredningen verkar lovande

Skapa nätverk med samarbetspartners

Kommuner kan vara starka tillsammans. Komplettera varandra. Miljösamverkanssgrupper under länsstyrelsen kan ha en roll för vägledningsmaterial.

LOU

Hur de handlar upp konsulter så att tid finns

Lösningar

Generellt är det viktigt med erfarna plan-handläggare. Den snabba utvecklingen som har skett och sker betyder att planläggningen går för fort - osäkerhet blir följden. Kvalitetsproblem - vissa Miljöbedömningar får inte tillräckligt med tid - orealistiska tidsramar.

Hur gör man en bra upphandling

Upphandlingen

Prioritera förslag

Kommer många förslag på skyddsåtgärder, svårt att veta vilka som ska ligga till grund för åtgärder. Svårt att förmedla nyttan med en viss åtgärd om det är väldigt ämnesspecifikt och många personer med olika kompetenser som är involverade.

bra att vägledande domar lyfts på NV:s hemsida

Samordnade vägledningar

Regionala MKB-nätverksträffar

använda samråden som det var tänkta att användas

Breda forum som detta

För kunskapsåterföring och kompetensutveckling.

Behov av hjälpmedel som checklistor och vägledning

Eftersom MKB-fall kan vara få och behov att minska startsträckan inför varje nytt fall med tex checklistor vägledning för att få en effektiv process. Samarbete mellan kommuner också

viktigt för att stämma av metoder tex kumulativa bedömningsmetoder.

Kurser, vägledningar kopplat till förändrad lagstiftning

digitala underlag som går att återanvända i många olika processer

Att som konsult få vara med i samråd

Höja kunskapsnivån hos lokala politiker biologisk mångfald och ekosystemtjänster

Det behövs stöd till myndigheterna i miljöbedömning och avgränsning. Det är ändå till dem som konsulter och verksamhetsutövare vänder sig för vägledning.

Tid och intresse

Det behöver finnas utrymme och vilja att arbeta med MKB.

Göra underlag ex kartmaterial, inventeringar mer lättillgängliga, öppna data

Resurssättning mellan MKB och planering

Planeringssidan får inte ha "högre" kapacitet än miljöbedömingssidan. Måste vara balans så att miljöbedömningsarbetet klaras av.

Framhäva nyttan

Lyfta fram nyttan med en MKB.

Det finns underlag, men dessa är inte lätt-tillgängliga. Många ggr kanske man inte vet att det finns underlag.

Verktyg för innehåll i en UBM

Något gemensamt med vad som ska ingå i en UBM, till exempel en checklista eller ett gemensamt system.

ta inte bara fram föredömliga exempel utan också (och i högre grad) dåliga exempel!

Interna MKB-utbildningar!

Men kommunerna måste se det behovet för att rigga utbildningar. Boverket bidrar med information. Kommunala chefer kan behöva bättre koll på miljöbedömning.

Fysiska möten ger större delaktighet än skriftlig kommunikation

kommunal samverkan i högre grad om möjligt, många kommuner brottas med samma problem

Dialog

Löpande dialoger med länsstyrelsen för att få stöd i bedömningen.

Mer samsyn mellan lst

Motvilja mot MKB

Bedömningen av betydande miljöpåverkan, det finns en rädsla för MKB hos kommuner då de kan bli väldigt omfattande.

Hitta rätt nivå och samverka i tidiga skeden

För tillsyn finns tillynssamverkan där lst är sammanhållande, skulle finnas ngt liknande för MKB och miljöbedömning

erfarenhetsåterföring mellan färdiga projekt och tidiga skeden

Mer samsyn mellan länsstyrelser, olika tycker olika och har olika uppfattningar.

Länsstyrelsen skulle kunna hålla i MKB-nätverk

Vi måste ta hänsyn till kumulativa effekter i processerna och behöver konkreta praktiska metoder

mer samsyn mellan länsstyrelserna
